

Αξιολόγηση Μαθητή:

Η Πρόταση του ΥΠΠ για Εκσυγχρονισμό του
Συστήματος Αξιολόγησης του Μαθητή
στο Δημοτικό Σχολείο

Μάριος Στυλιανίδης
ΠΛΕ, ΥΠΠ

Συνέδριο ΚΟΕΔ
Αμφιθέατρο CYTA, Λευκωσία, 1 Δεκεμβρίου 2016

Δομή παρουσίασης

1

- Η πρόταση: τι περιλαμβάνει και πού στηρίζεται

2

- Βιβλιογραφία: βασικά ευρήματα

3

- Δίκτυο «Ευρυδίκη»: διαπιστώσεις

4

- Υφιστάμενη κατάσταση και πρόταση για τη Δ.Ε.

5

- Σημαντικές αρχές και πλαίσιο

6

- Τι αξιολογείται και πώς

7

- Σχολική Έκθεση Προόδου-Παραδείγματα

1.1. Η πρόταση: τι περιλαμβάνει

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αξιολόγηση Μαθητή

Ενιαία Πρόταση για Εκσυγχρονισμό
του Συστήματος Αξιολόγησης του Μαθητή
στο Κυπριακό Δημόσιο Σχολείο

1. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας και διεθνείς τάσεις
2. Η αξιολόγηση του μαθητή στον ευρωπαϊκό χώρο
3. Η αξιολόγηση του μαθητή στο κυπριακό δημόσιο σχολείο και βασικές διαπιστώσεις
4. Η νέα Πρόταση για το κυπριακό δημόσιο σχολείο: βασικές αρχές και πλαίσιο
5. Η Πρόταση για εισαγωγή ολοκληρωμένου συστήματος αξιολόγησης στη Δημοτική Εκπαίδευση
6. Εισηγήσεις για βελτίωση του υφιστάμενου συστήματος στη Μέση Γενική και Τεχνική Εκπαίδευση

1.2. Η πρόταση: πού στηρίζεται;

2. Βιβλιογραφία: βασικά ευρήματα (I)

1. Η αξιολόγηση της «επίδοσης» του μαθητή αναφέρεται:
  - στην **προσπάθεια** (process) που καταβάλλει ο μαθητής
  - στο **αποτέλεσμα** (product) της προσπάθειας στους τομείς της γνώσης, των δεξιοτήτων και της κοινωνικοποίησης-συμπεριφοράς
  - αλλά και στη **βελτίωση** του μαθησιακού αποτελέσματος (progress).
3. Θεωρείται πολύ σημαντικό το στοιχείο της σύγκρισης των επιδόσεων του μαθητή με τον εαυτό του και τις προηγούμενές του επιδόσεις.
4. Η περιγραφική αξιολόγηση θεωρείται περισσότερο αποτελεσματική από την αριθμητική-ποσοτική για την επίτευξη του διαμορφωτικού σκοπού της αξιολόγησης (δυνατότητα αναλυτικής, διαφοροποιημένης και πληρέστερης περιγραφής των επιτευγμάτων του μαθητή).

2. Βιβλιογραφία: βασικά ευρήματα (II)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ;

- Μια συστηματική διαδικασία συλλογής δεδομένων (για τις δεξιότητες-γνώσεις-ικανότητες του μαθητή), στην οποία στηρίζονται οι κρίσεις και οι αποφάσεις για τη συνεχή βελτίωση της μάθησης του μαθητή.

ΠΟΙΟΣ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ;

- Να στηρίζει, εμπλουτίζει και ενισχύει τη μάθηση και να κάνει ξεκάθαρα τα μαθησιακά αποτελέσματα.
- *Ως τέτοια αποτελεί ένα συνεχές και αναπόσπαστο μέρος της μαθησιακής διαδικασίας διδασκαλίας-μάθησης και καθοριστικό παράγοντα ποιοτικής και αποτελεσματικής διδασκαλίας (Creemers & Kyriakides, 2008; Grift, 2007).*

2. Βιβλιογραφία: βασικά ευρήματα (III)

Διαμορφωτικός σκοπός

Αποσκοπεί στο να εντοπίσει πτυχές της μάθησης, καθώς αυτή αναπτύσσεται, και να δώσει **ανατροφοδότηση** η οποία θα εμβαθύνει και θα διαμορφώσει την επόμενη μάθηση για σκοπούς βελτίωσης του μαθητή και κάλυψης των αδυναμιών του.

Συγκριτικός σκοπός

αποσκοπεί στο να συνοψίσει τη μάθηση που έχει λάβει χώρα, να καταγράψει, να βαθμολογήσει ή να πιστοποιήσει τα τελικά επιτεύγματα, να **συγκρίνει** και να **κατατάξει** τις επιδόσεις των μαθητών.

3. Δίκτυο «Ευρυδίκη»: διαπιστώσεις (I)

1. **Προσεγγίσεις διαγνωστικής, διαμορφωτικής & τελικής αξιολόγησης της προόδου του μαθητή:** Εφαρμόζονται σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα της ΕΕ και ποικίλουν μεταξύ τους. Σε αυτές υιοθετούνται είτε περιγραφικές είτε ποσοτικές μορφές αξιολόγησης ή γίνεται συνδυασμός των δύο. Στη Μέση Εκπαίδευση υιοθετούνται κυρίως οι ποσοτικές μορφές.
2. **Συγκροτημένη εκπαιδευτική πολιτική για την αξιολόγηση του μαθητή:** Αναπτύσσεται σε αρκετά συστήματα με συγκεκριμένες ρυθμίσεις που ξεκαθαρίζουν με σαφήνεια τις μορφές, τους τρόπους και τη χρήση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, τα κριτήρια αξιολόγησης, τη διασύνδεση των κριτηρίων με τα ΑΠ, τις κλίμακες αξιολόγησης, το σύστημα βαθμολόγησης, την πρόσβαση στα αποτελέσματα κ.ά.

3. Δίκτυο «Ευρυδίκη»: διαπιστώσεις (II)

- 3. Η Κύπρος:** Αποτελεί τη μοναδική ευρωπαϊκή χώρα, στην οποία δεν τηρούνται στοιχεία που αφορούν την επίδοση του μαθητή σε επίσημα αρχεία του σχολείου (Δημοτική Εκπαίδευση).
- 4. Ενημέρωση για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης:** Σε πολλά συστήματα επιδίδεται αναλυτικό δελτίο προόδου από τις μικρές τάξεις, δίνοντας την ευκαιρία σε εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές να συμμετέχουν ουσιαστικά, ως εταίροι, στην προσπάθεια για τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- 5. Διαδικασία μέτρησης της επίδοσης των μαθητών:** Σε κάποιες χώρες καθορίζεται με συγκεκριμένες οδηγίες από την κεντρική εκπαιδευτική αρχή (π.χ., Γερμανία, Μάλτα, Ολλανδία, Πολωνία), ενώ σε άλλες χώρες αποφασίζει για τη διαδικασία το ίδιο το σχολείο (π.χ., Σουηδία, Φινλανδία, Τσεχία).

4. Υφιστάμενη κατάσταση και πρόταση για τη Δημοτική Εκπαίδευση

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- Απουσία σαφούς και συγκροτημένου συστήματος αξιολόγησης
- Απουσία δελτίου προόδου
- Μη τήρηση στοιχείων από τάξη σε τάξη
- Κενό στην ανατροφοδότηση μαθητών, γονιών, εκπαιδευτικών, συστήματος
- Χάσμα στη μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο

ΠΡΟΤΑΣΗ

- Εισαγωγή συγκροτημένου συστήματος αξιολόγησης
- Σχολική Έκθεση Προόδου
- Έμφαση στη διαμορφωτική και περιγραφική αξιολόγηση
- Περιγραφικές κλίμακες αξιολόγησης/ποιοτικά σχόλια
- Κριτήρια αξιολόγησης και δείκτες
- Αξιολόγηση επίδοσης αλλά και άλλων συμπεριφορών
- Πολλαπλά εργαλεία
- Εισαγωγή τετραμήνων
- Αλφαβητική αξιολόγηση στην Ε΄-Στ΄ τάξη

5.1. Βασικές αρχές

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1

- Ενιαία και συνολική προσέγγιση

2

- Ομαλή μετάβαση/συνέχεια από τη μια βαθμίδα στην άλλη

3

- Σεβασμός στις ανάγκες/ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν οι μαθητές στην κάθε ηλικία/βαθμίδα

4

- Επιστημονική τεκμηρίωση στη βάση της σύγχρονης διεθνούς έρευνας, εμπειρίας και πρακτικής

5

- Η αξιολόγηση στην υπηρεσία της μάθησης του μαθητή

6

- Συνεχής ανατροφοδότηση εκπ/κών, μαθητών, γονιών, σχολείου, συστήματος με στόχο τη βελτίωση

5.2. Επιμέρους αρχές

1. Δημιουργία ενός ξεκάθαρα πλαισίου-συστήματος αξιολόγησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων
2. Ξεκάθαροι μαθησιακοί στόχοι στο ΑΠ που να καθοδηγούν την αξιολόγηση του μαθητή
3. Ξεκάθαρα κριτήρια για αξιολόγηση της επίδοσης σε σχέση με εθνικούς στόχους
4. Ισορροπία μεταξύ διαμορφωτικής και τελικής αξιολόγησης
5. Λήψη μέτρων που να αποκλείουν την υπέρμετρη χρήση τυποποιημένων αξιολογήσεων-δοκιμίων (teaching to the test)
6. Αξιοποίηση ποικίλων και εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης που να δίνουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για τη μάθηση του μαθητή

5.2. Επιμέρους αρχές (συνέχεια)

7. Τοποθέτηση του μαθητή στο επίκεντρο της προσπάθειας, ενισχύοντας την ικανότητά του να συμμετέχει στη δική του αξιολόγηση
8. Προώθηση μορφών αξιολόγησης που μπορούν να αποτιμήσουν βασικές ικανότητες, πέρα από γνώσεις
9. Παροχή στήριξης στους εκπαιδευτικούς, ώστε να αναπτύξουν την ικανότητά τους να αξιολογούν (αρχική κατάρτιση και ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση)
10. Ξεκάθαρο σύστημα εκθέσεων αξιολόγησης (προόδου) του μαθητή, που κοινοποιούνται στους γονείς και αξιοποιούνται για σκοπούς βελτίωσης (χρήση τεχνολογίας)
11. Διασφάλιση διαφάνειας, συνοχής και αμεροληψίας στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση του μαθητή

5.3. Το γενικό πλαίσιο της πρότασης

5.4. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης: Για ποιους και γιατί;

ΜΑΘΗΤΕΣ

- Για να αναγνωρίσουν τις επιτυχίες τους, να προσαρμόσουν τις μαθησιακές στρατηγικές τους και να βελτιωθούν περαιτέρω

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

- Για να γνωρίσουν την απόδοση του κάθε μαθητή και να προβούν σε ρυθμίσεις που θα βελτιώνουν και θα προσαρμόζουν ανάλογα τη διδασκαλία τους

ΓΟΝΕΙΣ

- Για καλύτερη κατανόηση της ανάπτυξης των παιδιών τους και πιο ενεργό εμπλοκή τους σε αυτή

ΣΧΟΛΕΙΟ

- Ως δείκτες για τη βελτίωση του σχολείου και της ποιότητας της διδασκαλίας

6. Τι και πώς αξιολογείται

ΤΙ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΑΙ

- α) το παιδί ως μαθητής
- β) το παιδί ως άτομο
- γ) το παιδί και οι άλλοι

Επίδοση
στα γνωστικά
αντικείμενα

ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ
ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ

ΠΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΑΙ Κλίμακες 4 σημείων και περιγραφικά σχόλια

- ++++ Τις περισσότερες φορές
- +++ Συχνά
- ++ Μερικές φορές
- + Σπάνια

Κριτήρια και Δείκτες για αξιολόγηση συμπεριφορών

- ++++ Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί πλήρως
- +++ Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί ικανοποιητικά
- ++ Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί μερικώς
- + Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί ανεπαρκώς

Γενικά κριτήρια για επίτευξη στόχων (ΑΠ)

7. Σχολική Έκθεση Προόδου (ΣΕΠ)

1. Από την προδημοτική μέχρι την Στ' τάξη του δημοτικού σχολείου
2. Για όλα τα μαθήματα
3. Αναλυτική εικόνα-προφίλ του μαθητή (παρά μια σειρά βαθμών):
  - ▣ Μαθησιακή, συναισθηματική και κοινωνική συμπεριφορά
  - ▣ Επίδοση στα γνωστικά αντικείμενα (ΑΠ)
4. Κλίμακες (4 σημεία) και γραπτά σχόλια - Αλφαβητική αξιολόγηση στην Ε' και Στ' τάξη
5. Θετική γλώσσα (+, ++, ...)
6. Ψηφιακή υποστήριξη στην καταχώριση και κοινοποίηση
7. Δυο φορές το χρόνο
8. Θεσμοθέτηση συναντήσεων γονιών-μαθητή-εκπαιδευτικού για συζήτηση των αποτελεσμάτων, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν καλύτερα στην περαιτέρω πρόοδο.

Το παιδί ως μαθητής/τρια

	1 ^ο τετρ.	2 ^ο τετρ.	Παρατηρήσεις-Σχόλια
Συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία μάθησης	+++	++++	(Ελεύθερα ή επιλογή από έτοιμο κατάλογο*)
Προσέχει στο μάθημα	++	+++	
Αναπτύσσει κατάλληλες συνήθειες εργασία	++	++	
Εργάζεται αυτόνομα	+	+	
Επιμένει όταν η εργασία είναι δύσκολη	+	++	
Πραγματοποιεί ποιοτικές εργασίες	+++	+	

Το παιδί ως άτομο

	1 ^ο τετρ.	2 ^ο τετρ.	Παρατηρήσεις-Σχόλια
Του αρέσει το σχολείο			
Έχει αυτοπεποίθηση			
Ελέγχει και εκφράζει τα συναισθήματά του			
Αυτοαξιολογείται			

Το παιδί και οι άλλοι

	1 ^ο τετρ.	2 ^ο τετρ.	Παρατηρήσεις-Σχόλια
Σέβεται τους κανόνες της τάξης			
Σέβεται τους κανόνες του σχολείου			
Συνεργάζεται με τους άλλους			
Σέβεται τους άλλους			
Διαθέτει ενσυναίσθηση			

++++ Τις περισσότερες φορές

+++ Συχνά

++ Μερικές φορές

+ Σπάνια

Το παιδί ως άτομο – Γενικά κριτήρια και δείκτες

Του αρέσει το σχολείο	Το παιδί απολαμβάνει τη ζωή στο σχολείο. Αισθάνεται άνετα στην τάξη / σχολείο. Συμμετέχει πρόθυμα σε δραστηριότητες. Προσαρμόζεται στο σχολικό περιβάλλον.
Έχει αυτοπεποίθηση	Το παιδί προσπαθεί, δεν τα βάζει εύκολα κάτω, ξέρει τι θέλει και τολμά να εμπλακεί σε μία δράση.
Ελέγχει και εκφράζει τα συναισθήματά του	Το παιδί εκφράζει τα ιδιαίτερα συναισθήματά του, διατηρώντας πάντα τον αυτοέλεγχό του. Διαχειρίζεται τη χαρά, την απόρριψη, την επιτυχία, το θυμό, την απογοήτευση, ... κ.λπ. με τον κατάλληλο τρόπο, με σεβασμό στον εαυτό του, τους άλλους ή / και το σχολικό περιβάλλον.
Αυτοαξιολογείται	Το παιδί συλλέγει δείγματα εργασιών του και εξηγεί αυτό που κάνει. Παρουσιάζει την εργασία του στην τάξη και μοιράζεται με άλλους τα συναισθήματα σε σχέση για τις δικές του εμπειρίες. Μπορεί να παρακολουθεί την πρόοδο, να αναγνωρίζει τα δυνατά του σημεία και τις αδυναμίες του και προσαρμόζεται αναλόγως. Έχει αυτογνωσία και ωριμότητα σχετική της ηλικίας του.

++++ Τις περισσότερες φορές

+++ Συχνά

++ Μερικές φορές

+ Σπάνια

Περιοχή μάθησης	Επίπεδο μάθησης		Δυνατά σημεία του παιδιού	Περιοχές ανάπτυξης
Ελληνικά	1^ο τετρ.	2^ο τετρ.		
Κατανόηση προφορικού λόγου				
Παραγωγή προφορικού λόγου				
Κατανόηση γραπτού λόγου				
Παραγωγή γραπτού λόγου				
Μαθηματικά	1^ο τετρ.	2^ο τετρ.		
Αριθμοί και πράξεις				
Μέτρηση				
Γεωμετρία				
Άλγεβρα				
Στατιστική και πιθανότητες				

++++ Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί πλήρως
 +++ Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί ικανοποιητικά
 ++ Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί μερικώς
 + Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί ανεπαρκώς

Περιοχή μάθησης	Επίπεδο μάθησης		Δυνατά σημεία του παιδιού	Περιοχές ανάπτυξης
ΙΣΤΟΡΙΑ	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.		
Γνώση περιεχομένου				
Ιστορική σκέψη				
ΑΓΩΓΗ ΖΩΗΣ	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.		
Αγωγή Υγείας				
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση				
ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.		
Ατομικές δραστηριότητες				
Ομαδικές δραστηριότητες				
ΜΟΥΣΙΚΗ	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.		
Μουσική ακρόαση/έκφραση				

++++ Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί πλήρως
 +++ Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί ικανοποιητικά
 ++ Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί μερικώς
 + Οι μαθ. στόχοι έχουν επιτευχθεί ανεπαρκώς

Επίπεδο επίτευξης των μαθησιακών στόχων	Γενικά Κριτήρια για την επίτευξη των στόχων (Ευρωπαϊκά Σχολεία)			
	Κατανόηση	Ακρίβεια	Αυτονομία	Χρήση/Εφαρμογή
+ (Ανεπαρκής επίτευξη)	Αδυναμία κατανόησης των εννοιών. Σοβαρές ελλείψεις στην κατάκτηση της δεξιότητας Δεν είναι σε θέση να αξιοποιήσει ό, τι έχει μάθει και δεν μπορεί να το αναπτύξει περαιτέρω.	Λανθασμένα αποτελέσματα, πολλά λάθη που προκαλούνται από έλλειψη κατανόησης.	Εξαρτάται πολύ από τη βοήθεια του/της δασκάλου/ας	Αδυνατεί να χρησιμοποιήσει τις δεξιότητες σε ένα γενικό πεδίο ή σε μια απλουστευμένη κατάσταση.
++ (Μερική επίτευξη)	Μερική κατανόηση Κενά στην απόκτηση της δεξιότητας. Οι δεξιότητες πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω και να ασκηθεί για την καλή γνώση της δεξιότητας.	Πολλά λάθη, που συχνά οφείλονται στην έλλειψη κατανόησης.	Συνήθως εργάζεται υπό την καθοδήγηση του/της δασκάλου/ας ή άλλων συμμαθητών/τριών.	Ικανός/ή να χρησιμοποιήσει περιορισμένα τη δεξιότητα σε απλές ή τρέχουσες καταστάσεις.
+++ (Ικανοποιητ. επίτευξη)	Καλή κατανόηση. Μερικά κενά παραμένουν. Υπάρχει περιθώριο προόδου στην απόκτηση της δεξιότητας.	Σπάνια λάθη που προκαλούνται από απροσεξία, ή παρανόηση.	Εργάζεται σχεδόν με αυτόνομο τρόπο. Μερικές φορές χρειάζεται ενθάρρυνση.	Δείχνει αυτοπεποίθηση στην εφαρμογή της δεξιότητας. Χρησιμοποιεί στρατηγικές που αποκτά.
++++ (Πλήρης επίτευξη)	Εξαιρετική κατανόηση.Υψηλό επίπεδο απόκτησης της δεξιότητας. Είναι σε θέση να εξηγήσει το θέμα στους/ις άλλους/ες.	Σωστά αποτελέσματα. Σπάνια λάθη.	Εργάζεται με αυτονομία, δείχνοντας αυτοπεποίθηση.	Εφαρμόζει τη δεξιότητα σε διαφορετικές καταστάσεις Είναι σε θέση να δημιουργεί προσωπικές στρατηγικές

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

